

Harry Rasmussen, Moeskær har denne tekst liggende, -den stammer formodentlig fra en medarbejder på museet i Randers.

Kulturhistorisk Museum Randers har i en halv snes år haft Hørning sogn som særligt interesseområde og foretaget en række mindre arkæologiske undersøgelser i sognet.

Sognets nuværende grænser mod nord og syd svarer i store træk til den naturlige afgrænsning i forhistorisk tid, da Alling Å og Oksenbæk var større vandløb omgivet af sumpede vådområder.

Det arkæologiske arbejde har især været koncentreret om Moeskær/Krogsager/Hørning-området (Stavnsager-undersøgelsen) og i de forblæste bakker nord for Fløjstrup by (Fløjstrup Bakker).

Stavnsagerlokaliteten er et jernalder-bosættelsesområde beliggende i bunden af det nu udtørrede Kolindsund, nærmere bestemt omkring landsbyen Moeskær mellem Hørning og Virring. Udover de mindre prøvegravninger er der i området hvert år foretaget afsøgninger med metaldetektor.

Arealmæssigt har afsøgningerne dækket et område på mere end 100 ha. Den tidligste bebyggelse dateres til ældre germanertid, men bosættelsen fortsætter i form af langhuse og grubehuse op gennem yngre germanertid og vikingetid.

Variationen og mængden af de hidtil fundne metalsager på Stavnsager gør lokaliteten direkte sammenlignelige med de kendte centralpladser som Gudme, Tissø og Sorte Muld. Og i modsætning til disse lokaliteter synes der på Stavnsager at være kontinuerlig bosættelse fra 400-1100. Metalfundene viser også kontakt til samtidige samfund omkring Østersøen, i England og på den irske kyst.

Stavnsager ser ud til at være yngre jernalders mest omfattende og "rige" bosættelsesområde i det nordøstlige Jylland. I umiddelbar nærhed er vikingetiden repræsenteret ved adskillige runesten, ved vej- og vadesteder (herunder Sjellebro), ved stavkirken i Hørning- bygget direkte oven på en fornemkammergrav, samt flere højbegravelser.

I 2005 indledtes med succes et samarbejde med arkæologer fra universiteterne i Nottingham, Southampton og Århus for at afprøve nye metoder til overfladeregistrering.

Undersøgelserne af jernalderbopladserne i Fløjstrup Bakker er kommet i gang med udgangspunkt i optegnelser af en tidligere lærer på Vester Alling Skole. Denne lærer Andersen har for Nationalmuseet i 1890'erne undersøgt fire gravpladser fra ældre romerskjernalder, medens bebyggelsen aldrig er blevet systematisk undersøgt. Medens samme lærer udgravede jernaldergrave - og måske også af og til fik lejlighed til at undervise Vester Allingbørnene - brugte han også sine øjne godt. Andersen beskriver i 1896 bopladsområdet som værende:

Mindst 20 tønder land, tæt beboet, med tyndere og tykkere affaldslag af lerkarskår, brændte knogler og andet affald og med stensætninger af deres ildsteder, brolægninger og små hustomter. Sidstnævnte er nu til dels opbrudt, og det hele venter på en større og grundigere undersøgelse".

Bortset fra en mindre og aldrig fuldført undersøgelse i 1980'erne, venter området stadig på denne undersøgelse. Men nu er vi på lidt utraditionel vis gået i gang. En prøvegravning i 2004 afslørede, at bebyggelsen strækker sig over ca. 300 meter nord-syd og 100-150 meter i øst-vestlig retning. I 2004 undersøgtes også godt 2000 kvm tæt bebygget område, hvor der blev fundet 10-15 hustomter. Bosættelsen i bakkerne har i varierende form eksisteret i et par hundrede år på begge sider af Kristi fødsel.

Når man har boet i området gennem så lang en periode, tyder det jo på at livsbetingelserne på trods af vind og vejr har været gunstige. Landsbyen har ligget på en velafgrænset bakkeø mellem Oksenbæk og Alling Å.

Man har kunnet dyrke korn rundt om byen, og der har været nem adgang til engene, hvor får, geder og køer har kunnet græsse. Endeligt har man kunnet fiske i de omgivende vandløb, ligesom der mod nord ikke har været langt til saltvandsfiskeri.